

Vraag nr. 45
van 10 januari 2003
van de heer JOHAN DE ROO

KMO's – Liberalisering energiemarkt

Een recent onderzoek van de Unie van Zelfstandige Ondernemers (Unizo) over de liberalisering van de energiemarkt bij de Vlaamse KMO's beweert dat de meerderheid van de KMO's daarover onvoldoende geïnformeerd is.

Het onderzoek toont tevens aan dat 55 % van de Vlaamse KMO's nog niet van plan is om actief op zoek te gaan naar een andere stroomleverancier en dat 46 % van de Vlaamse KMO's verwacht dat de liberalisering in 2003 lagere stroomprijzen zal te weegbrengen.

1. Op welke manier worden de Vlaamse KMO's geïnformeerd over de liberalisering van de energiemarkt ?
2. Gezien het grote belang van de energiekosten in een onderneming zou men een grotere respons mogen verwachten in de zoektocht naar een geschikte stroomleverancier.

Hoe verklaart de minister deze lage respons ?

Antwoord

Algemeen gesteld is de VREG – als regulator van de Vlaamse energiemarkt – binnen de Vlaamse overheid het best geplaatst om informatie te verstrekken m.b.t. de vrijmaking van de Vlaamse energiemarkt.

Op welke manier worden de Vlaamse KMO's geïnformeerd over de liberalisering van de energiemarkt ?

De VREG heeft zich tot doel gesteld om de afnemers van elektriciteit en gas objectieve informatie aan te bieden over de vrijmaking van de Vlaamse energiemarkt. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de vrijmaking van de mobiele telefonie waar de overheid zich ertoe beperkte een regulator aan te stellen, maar de communicatie over de vrijmaking overliet aan de commerciële spelers. De VREG zette in het najaar dan ook een communicatiecampagne op, met volgende instrumenten: via radio-spots de VREG bekend te maken en de luisteraars aan te zetten om de VREG-website te bezoeken, via organisaties als Unizo, VEV, Nelectra en andere bedrijvenkoepels informatie te verspreiden door in

hun vakbladen advertenties te plaatsen, redactionele artikels te publiceren en in te gaan op uitnodigingen voor presentaties op door hen georganiseerde meetings, een folder te verspreiden en zo open mogelijk te communiceren. Met deze strategie probeert de VREG objectief te informeren over de vrijmaking van de energiemarkt.

De VREG-website wordt vaak geciteerd als de beste informatiebron i.v.m. de vrijmaking. Deze website wordt op het ogenblik volledig vernieuwd, met de bedoeling om zo doelmatig mogelijk de verschillende gebruikersgroepen (bedrijven, particulieren, openbare besturen) en de energiesector te informeren.

Naast informatie biedt de VREG ook het bedrijvenforum aan. Dit onderdeel van de website heeft tot doel de bedrijven, in de eerste plaats de KMO's, en de energieleveranciers met elkaar in contact brengen. Daarmee wil de VREG bijdragen aan het tot stand komen van een concurrentiële Vlaamse energiemarkt.

De bevraging die de VREG zelf organiseerde bij de bedrijven die zich aangemeld hebben op het VREG bedrijvenforum, komt tot genuanceerdere bevindingen dan de Unizo-enquête. Zo motiveren slechts 13% van de bedrijven die geen keuze van elektriciteitsleverancier maakten dit door te vermelden dat ze onvoldoende geïnformeerd waren. Ruim 2/3 verwijst naar het feit dat ze onvoldoende offertes hadden ontvangen in de loop van november. 50 % meldt dat de offertes die ze ontvingen onvoldoende duidelijk waren.

In de gasmarkt was er een belangrijker probleem i.v.m. informatie. Daar motiveert inderdaad 27% van de onbesliste bedrijven dit met de stelling dat ze onvoldoende geïnformeerd waren. Dit hangt allicht samen met het feit dat de uitvoeringsbesluiten van het Aardgasdecreet pas op 28 oktober 2002 van kracht werden. Toch is ook het gebrek aan voldoende offertes hier veruit de belangrijkste oorzaak van niet-beslissing. Daarentegen beklaagt slechts 9% van de KMO's zich over onduidelijke offertes.

Ten slotte dient opgemerkt te worden dat de resultaten van de Unizo-enquête op misleidende, zometer foutieve wijze in de pers weergegeven werden. Deze enquête was zowel gericht aan KMO's die op 1 januari in aanmerking komende afnemer werden, als aan bedrijven die pas op 1 juli 2003 een leverancier zullen kunnen kiezen. Dit verklaart het feit dat bijna 30% van de bedrijven zegt geen informatiebrief van hun netbeheerder (intercommunale) te

hebben ontvangen. De wettelijk vastgelegd procedure die gevolgd moest worden legt immers op dat toekomstige in aanmerking komende afnemers geïnformeerd moesten worden via een brief vanwege de netbeheerder. De eindafnemers die op 1 januari vrij kwamen ontvingen deze brief ten laatste op 30 oktober 2002. Ze moesten dan vóór 30 november 2002 aan de netbeheerders de naam van hun leverancier meedelen indien ze van leverancier wilden veranderen op 1 januari 2003.

In de loop van het voorjaar zal de VREG een nieuwe campagne lanceren, met radiospots, weekblad-advertenties, webvertising, enz. Deze heeft tot doel vooral de laatste groep van afnemers te bereiken die nog geen ervaring met de vrijmaking hebben, de kleinste verbruikers van elektriciteit onder de ondernemingen en de KMO's voor wat gasafnemers betreft en natuurlijk de particuliere gas- en elektriciteitsafnemers. Deze campagne zal ook bijdragen tot het bewustwordingsproces van de KMO's die op 1 januari in aanmerking komend werden, maar tot nog toe geen actieve leverancierskeuze maakten,

Hoe is de lage respons van de KMO's op het zoeken naar een energieleverancier te verklaren ?

Het is onwaarschijnlijk dat dit in de eerste plaats te wijten is aan het ontbreken van concurrentie op distributieniveau. Wat de elektriciteitsmarkt betreft is dit geen knelpunt. Van de 16 op het ogenblik vergunde elektriciteitsleveranciers zijn er weliswaar een aantal niet actief of hebben een erg beperkt doelpubliek voor ogen, maar het valt niet te ontkennen dat er reële concurrentie is op de Vlaamse elektriciteitsmarkt. Het feit dat een aantal afnemers weinig offertes kregen, is veeleer te wijten aan de concentratie van een belangrijk deel van de prospectie en contractonderhandeling op slechts één maand tijd (de maand november).

In de aardgasmarkt waren er de afgelopen maanden meer redenen om te twijfelen aan het bestaan van voldoende en reële concurrentie. Zo waren er op het ogenblik dat de afnemers een contract dienden af te sluiten om zeker te zijn dat ze vanaf 1/1/'03 door een zelfgekozen leverancier beleverd worden, nog geen andere dan de standaardleveranciers (Luminus en Electrabel Customer Solutions) vergund. Dit zijn de voornaamste vaststellingen i.v.m. de aardgasmarkt op het ogenblik. In de periode tussen 1 en 20 december werden leveringsvergunningen afgeleverd aan Gaz de France, Distrigas en Wingas. Deze leveranciers hadden contracten afgesloten met eindafnemers met ingang op 1 januari 2003. Door de inspanning van de VREG

om het afleveren van leveringsvergunningen mogelijk te maken, konden al deze contracten gehonoreerd worden.

Vergelijken we de toestand van de Vlaamse aardgasmarkt op 30 november 2002 met deze van de Vlaamse elektriciteitsmarkt op 30 november 2001, dan zien we echter zeker geen ongunstiger toestand. Op een aantal vlakken (zoals het ontbreken van alternatieve leveranciers met vergunning om te leveren) is de toestand ongunstig, maar zeker niet ongunstiger. Op een aantal vlakken is de toestand beter (bv. het feit dat het technisch reglement bekend was en dus geen factor van onzekerheid vormde). De eerste fase van liberalisering van de elektriciteitsmarkt is dus in ongunstiger omstandigheden verlopen dan de komende eerste fase van de gasliberalisering.

Het voorlopige karakter van de distributienettarieven (zowel in de elektriciteits- als in de aardgasmarkt is dit het geval) en het ontbreken van een tariefstructuur voor aardgas creëert onzekerheid bij zowel leveranciers als afnemers en leidt tot een gebrek aan transparantie.

Het uitblijven van een definitieve goedkeuring van de tarieven veroorzaakt een onmogelijkheid voor eindafnemers om de zuivere energieprijzen te vergelijken op all-in aanbiedingen en offertes. Leveranciers kunnen geen coherente en volledige offertes aanbieden. Dit wordt – zoals hoger aangehaald – als een veel belangrijkere reden voor het niet kiezen van een leverancier genoemd door de bedrijven. Het leidt dan ook weinig twijfel dat in de eerste maanden van dit jaar nog heel wat KMO's een elektriciteits- en/of gasleverancier zullen kiezen, zodra meer duidelijkheid over de distributietarieven heerst.

De oplossing van dit knelpunt ligt volledig in handen van de federale regulator CREG, die als enige bevoegd is voor de transport- en distributienettarieven.